

КІБЕРБЕЗПЕКА ДЛЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

В умовах швидкого розвитку інформаційних технологій, коли Інтернет входить в усі сфери суспільного життя, знання про кібербезпеку стають надзвичайно важливими, особливо для молодших школярів. Адже з раннього віку діти починають користуватися різними гаджетами, соціальними мережами, ігровими платформами, що створюють для них безліч можливостей у навчанні і спілкуванні. Однак дані технології приховують низку загроз, таких як кібербулінг, фішинг, шахрайство, небезпечні сайти, тому вкрай необхідним на сучасному етапі формувати обізнаність молодших школярів у роботі з цифровими технологіями, розвивати навички їх інформаційної грамотності. На важливості окресленої проблеми вказують Закон України «Про освіту» (2017), «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» (2017), Концепція «Нова українська школа» (2016), Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (2016), в яких акцентується увага на інформаційно-цифровій компетентності, а, отже, необхідності формування цифрової грамотності та захисту учасників освітнього процесу у контексті використання інформаційних технологій.

Актуальність даного феномена зумовлена ще й тим, що сучасний світ постійно змінюється, більшу частину свого часу діти проводять у ЗМІ, які мають всебічний, потужний і водночас неоднозначний вплив на духовний світ особистості, виховання підростаючого покоління, часто стаючи провідним чинником її соціалізації, соціального навчання. Тому дуже важливо, щоб вони могли адекватно сприймати, аналізувати та оцінювати інформацію, що передається, і розумно використовувати її у своєму житті, були кіберзахищеними. Метою дослідження є обґрунтування важливості знань у сфері кібербезпеки.

Аналіз наукових розвідок засвідчує, що дослідженням даної проблеми займалися Л. Мастерман, Д. Маккуейл, Е. Томан, Капітон А., Капля О., Мальцева І., Ткач Ю. Проте в останніх зосереджено фокус на нормативно-правовому регулюванні та формуванні системи інформаційної безпеки України.

Сучасна шкільна освіта повинна підготувати учнів до життя в освітньому просторі та реаліях неоднозначного соціуму, виробити в них практичні навички, які допоможуть вирішувати нагальні проблеми. Варто пам'ятати, що доступ до інформації сьогодні має кожен, яка здебільшого є маніпулятивною і вимагає критичного мислення та адекватної реакції. Впровадження основ кібербезпеки в освітній процес може допомогти дітям не лише захистити себе, а й стати відповідальними та свідомими користувачами інформаційних технологій. В контексті зазначеного провідна роль належить учителю, який має допомогти школяру зрозуміти усі ризики, пов'язані із ЗМІ, навчити його виявляти фейкову інформацію, маніпуляції й приймати обґрунтовані рішення. З цією метою варто використовувати з молодшими школярами ігрові технології/ мультфільми, відео, конкурси, які демонструватимуть учням правила безпечної поведінки, етичного спілкування з друзями та незнайомцями у соціальних мережах, навчатимуть основам кібербезпеки. Отже, знання з кібербезпеки, сприятиме вмілому користуванню інтернет-ресурсами, попередженню інформаційних загроз, підготовці здобувачів освіти до викликів цифрового суспільства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Romaniuk S., Vasylyk M. Funkcje kształtowania kompetencji medialnych uczniów w procesie edukacyjnym współczesnej szkoły. Studia Gdańskie. Wizje i rzeczywistość. 2022. Tom XIX. p. 78-94.